

TOVĚŘ - REVITALIZACE NÁVSI

Studie řeší komplexní revitalizaci návsi Tověře ke zvýšení atraktivity, přístupnosti a poznání obce. Je vedena principem ochrany a rozvoje místního kulturního dědictví, návazností a inspirací na specifiku místa při zachování a podpoře historického rázu obdélíkové návsi s typickou zelení ovocných stromů. Studie tak ve 2 variantách řeší nejen dopravní problémy s bezpečností při vjezdu do obce, ale zejména revitalizuje komunikace v prostoru celé návsi, vybavenost a mobiliář historického centra Tověře a citlivě rekonstruuje hodnotné stromové patro zde právě 100letých produkčních hrušní.

Návrhu rekonstrukce celého prostoru předcházela analýza stavebně historického průzkumu, sběr podnětů místních občanů komunitním způsobem i přes obec, společné projednání variantních řešení revitalizace návsi nad návrhem již zaměřeného stávající stavu při zasedání zastupitelstva obce Tověř. Předkládané variantní řešení rehabilitace návsi v Tověři je připraveno na možnost financování z dotačních titulů různých poskytovatelů i na možnost opětovného skutečného oživení prostoru návsi i případné vytvoření nových společensko-kulturních tradic a to i v rámci regionu Hané = např. slavnosti hrušek ☺.

Dopravně projekt celkově počítá se zpomalovacím ostrůvkem při vjezdu od Olomouce, v jehož středu - tak jako v již realizované a oceněné okružní křižovatce v dopravním uzlu obce za návsi - bude v trvalkovém rabatu vysazen vzrostlý strom. Kompozice vlastního prostoru návsi předpokládá rekonstrukci nejen páteřní osové komunikace, chodníků, vjezdů k soukromé zástavbě a autobusové zastávky, ale i nadčasové úpravě drobných zpevněných ploch s vybaveností a mobiliářem uvnitř návsi pro místní i návštěvníky obce. Svou identitu a specifiku i v historických souvislostech Tověř představí i na nových informačních tabulích = jako svůj příběh vody, příběh sakrálních památek, příběh hrušní i příběh obce Tověř a hanáckého slovníku. Ten ve specifickém středohanáckém nářečí bude originálně ztvárněn v dlažbě chodníku napříč celou návsí. Zpevněné plochy s novou náplní a soudobým mobiliářem umožní opět častější setkávání a život na návsi, umožní obohacení místních tradičních akcí i vytvoření podnětných nových při respektování historické stopy a specifík Tověře. Náves tak bude obohacena i novou kašnu, pítka, lavičky pro posezení i jako výtvarné dílo pro vyvolání úsměvu, bude zde možné zastavit i s kolem návštěvníků z okolí či se zorientovat v čase a prostoru ☺ (hodinami a směrovou růžicí), přičemž bezpečnost pohybu umožní i nové LED uliční osvětlení.

Inspirací místními lidmi studie nabízí zanechat i „stopu lidí“, respektive otisky rukou místních lidí, z nichž jako pítka s otevřenými dlaněmi mohou pít i ptáci. Pokora a respekt k původním tvůrcům i životu Tověře je i navrhovaná druhová skladba rostlin, která navazuje i na průvodní produkční hrušně, přičemž ty perspektivní dobové ošetří a nové vysadí. V rámci aktuální odborné inventarizace a kvalifikace budou všechny dotčené stáv.dřeviny zhodnoceny, přičemž při nových dosadbách bude přihlédnuto i k původnímu sponu výsady základních hrušní.

Obec zároveň prověřuje možnost odstranění stávajících el.sloupů z celé návsi, které by významně podtrhlo čistotu formy a komplexnost rehabilitace upraveného prostoru.

Řešení I.varianty

Nosná první varianta předkládá návrh centrálního obdélíkového parteru návsi o velikosti 90x30m, stejného tvaru dle historické stopy vnější původní zástavby na jeho obvodu, přičemž tak připomíná i jednodílnost parcely návsi před založením prvních komunikací (i dělením parcely a postavením kaple).

Vlastní náves tak v 1.variantě prostorově i funkčně zvýrazní a komplexně obohatí své jádro, přičemž i v okolních úpravách komunikací i výsadeb nových hrušní bude respektovat minulost – současnost - budoucnost. Nový parter centra návsi tak bude zahrnovat nejen vše dobré z původních a současných prvků a funkcí této místní významné kompozice, ale obohatí daný prostor i o nové polyfunkční architektonické prvky - dle 4 nároží i ke zvýraznění 4 vybavených zpevněných ploch a to v harmonickém propojení s rekonstruovanou, středově orientovanou cestní sítí a zatravněním

parterovým trávníkem. Dojde tak k propojení i výraznějšímu oživení ploch pod všemi stávajícími sakrálními památkami i připomenutí stop a hodnot místního historického a krajinného rázu. Slohově čistý obdélníkový parter - až na výjimky bez stromů - přispěje i k přehlednosti centra návsi a bezpečnosti provozu.

V rámci analýzy stávající zeleně dojde ke kvalifikovanému zhodnocení stávajících stromů, přičemž perspektivní druhy budou ponechány (odborně ošetřeny či vybrané mladé i přesazeny), asanovány budou jen poškozené přestárlé či nestabilní a nebezpečné jedinci. Nový centrální obdélníkový parter zahrnuje výsadbu nových vzrostlých hrušní, kterou pohledově ukončí zastavovací linie historické návsi. Kde to technická infrastruktura dovolí, je navrženo dvojřadí hrušní kolem středového parteru jako inspirace původními výsadbami. Celou náves tak doplní vedle mobiliáře i nové perspektivní dřeviny, založené osvědčenou technologií vzrostlých stromů, které tak podtrhnou jedinečnost původní formy návsi i zeleně Hané. V hrušňovém háji uprostřed návsi bude možnost relaxovat i na figurálních lavičkách. Ty tak budou i součástí obohaceného vybavení a mobiliáře = vedle kašny, pítka, hodin, ohniště či ptačího pítka, laviček, odpadkových košů, stojanů na jízdní kola, informačních tabulí a prvků v dlažbě. Nově bude osazena autobusová zastávka vkusnou čekárnou, u vjezdu do obce přibude instalace dalšího stanoviště separovaných odpadů, centrální komunikaci doplní nové veřejné osvětlení, nově budou nasvětleny sakrální památky.

Řešení II.varianty

Druhá varianta představuje návrh úprav centrálního veřejného prostranství v bezprostřední návaznosti na rekonstruovanou příčnou komunikační síť, přičemž nově 4 vložené zpevněné dílčí plochy k ní osově přiléhají. Struktura stromového patra celé návsi - i po jejich následném zhodnocení vitality a zdravotního a pěstebního stavu - bude odpovídat současnému pojetí výsadeb napříč celou návsí. V nové dosadbě vzrostlých stromů - zde předem vybraných a tradičních dlouhověkých hrušní - se tak objeví i různé druhy a růstové formy i starých odrůd hrušní.

Nově bude celá náves, zejména ve 4 vybraných zpevněných plochách, doplněna o soubor mobiliáře a architektonických prvků (viz analogie s první variantou návrhu řešení úprav). Obdobně jako v první variantě studie se počítá s materiálovým provedením typu kamene, betonu, dřeva a kovových spojovacích prvků + uplatněním klidné šikaly šedých odstínů = zpevněných ploch i mobiliáři, přičemž barevným akcentem architektonických prvků může být doplňkově oranžová barva. Typové provedení mobiliáře odpovídá celkové formě kompozice, přičemž tato 2.varianta má „přírodnější“ ráz. Navíc je zde v dlažbě dominantní plochy u kapličky doplněn prvek šachovnice, kde je možné hrát i dámu či šachy. Součástí vybavení rekonstruovaných komunikací ploch i zde bude - vedle hanáckého slovníku - znak obce, směrová růžice, nové stanoviště podzemních kontejnerů na separovaný odpad i veřejné osvětlení.

Dopravní řešení

Dopravní řešení je po projednání navrženo pro obě varianty rovnocenné, přičemž hlavními změnami budou :

- Zúžení stávající vozovky ze současných 8,5m na 6,5m, poloha silnice je zachována
- Vložení oboustranného zpomalovacího ostrůvku šířky 6m, délky 20m na vjezdu do obce
Varianta vjezdové šikany, nebo inteligentního zpomalovacího semaforu byla představena, ale pro nevhodnost jejich použití není dále podporována
- Možnost vložení dalšího menšího ostrůvku podporujícího přecházení na začátku návsi – zakreslen v situaci var.č.2
- Oddálení zálivů autobusových zastávek dle požadavků ČSN a zajištění přecházení mezi oběma konci
- Prodloužení chodníku na severní straně komunikace až na začátek obce k nově vznikající zástavbě , oddělení chodníku od vozovky zeleným pásem šířky 1,5m
- Nové vydláždění chodníků podél silnice i jižní strany zástavby návsi
- Napojení všech vjezdů k RD, jejich zpevnění dlažbou přes chodník